

הלכות יום טוב תצורתו

יט

שני⁷² וכן להניח הפליץ בצנעא⁷³ כיון שרעתן⁷⁴ [לחזור נוהגים עליהם חומרי המקום שיצאו משם כמ"ש בס"ה⁷⁵ אבל צריכים ללבוש מלבושי יו"ט מפני שהוא דבר של פרהסיא⁷⁶]:

ט אבל אם אין דעתם לחזור למקומן⁷⁷ אם הגיעו תוך תחום⁷⁸ לעיר מעיירות שבתחין לארץ אפילו אין בעיר ישראל⁷⁹ נעשו כבני חוץ לארץ מיד ואסורין לעשות מלאכה ביו"ט שני בין תוך התחום בין חוץ לתחום⁸⁰ ומתפללין כבני חוץ לארץ וכן צריכים לערב עירוב תבשילין כבני חוץ לארץ אבל כל זמן שלא הגיעו לתוך התחום של עיר מעיירות של חוץ לארץ עדיין לא הוקבעו להיות כבני חוץ לארץ ומותרים לעשות מלאכה ביו"ט שני והרי הם עדיין כבני ארץ ישראל לכל דבר⁸¹:

י העוקר דירתו עם אשתו מארץ ישראל לחוץ לארץ אף על פי שרעתו לחזור דינו כמי שאין דעתו לחזור⁸²:

יא בני חוץ לארץ שכאו לארץ ישראל אע"פ שרעתן לחזור ועושין אלא יום אחד כבני ארץ ישראל⁸³ ויש חולקין⁸⁴.

כל מי שאין דעתו לחזור למקומו אף על פי שאשתו נשארה במקומו נקרא אין דעתו לחזור⁸⁵:

תלצו דין הכנה ביו"ט וכו' ל"ב סעיפים:

א (אין צדין הדין מן הביבירן ביו"ט⁸⁶ שהרי אפשר לצודן מערב יו"ט⁸⁷).

הדין המבוססם בכיבירים מערב יו"ט אסור ליטול מהם ביו"ט אפילו הוא כיבר קטן⁸⁸ מאד בענין שאין צריך למשך תחבולות כדי לצודו⁸⁹ ע"י פריסת מאכלה או ע"י מצודהו אלא

קסא. ח"י ע' שפ. קובץ דברי תורה (צפת) ח"ג ע' 65. באגרות מלך ע' סו. קונט' יו"ט שני (לגדה תשנ"ח).
מו ברפ"ר ציון בפנים לדעה הא' ולדעה הב', ועד"ג ציון רק הראב"ן (שדרא דעה הא'). הדעה הב' היא המבואר לעיל ס"ז.
מז משפט צדק ח"ב ס' טז. כנגד' הגב"א. ח"א סק"ו.

סימן תצו

א משנה ביצה רפ"ג, לפירש"י ותוס' שם ר"ה אין צדין (משום צידה ביו"ט). מור וישיב' ס"א. הלכות ומנהגי מותרש ס' ק. מנהיג' ה"ל יו"ט (ע' קסא). ח"א סק"ו. וראה ק"א ס"ק א בתחלתו (שהמ"א מפרש גם במשנה שביד אסור משום צידה, ולא ק"ל כן, אלא כדברי תפ"ז ס"ק א שהוא משום מוקצה). ובר"ה ואין להקשות (שהרמב"ם וראב"ד סבורים שאין איסור צידה ביו"ט אלא משום מוקצה, אבל ק"ל שאסור משום צידה).

ב רש"י שם. וראה ר"ן (ב, א) ר"ה אין צדין (שאפשר גם מעט זה הוא מורכבן). לעיל ס' תצה' ס"ב (מעט הר"ן) שם, שאין דרך לצודן לצודן היום). ק"א כאן סק"א ד"ה, וכן מוכח (שהבאי מעט רש"י שלפניו, גם מעט תרומ' ג, א ד"ה גוה).

ג ראב"ד בהשגת פ"ב ה"ו. רשב"א בעבודת הקדש ש"א ס' ט. והבא מדי"מ שם. המ"א ס"א.

ד רש"י שם ביצה כד, א ד"ה הבא.

ה ט"ז סוף סק"א. וראה ק"א ס"ק א ד"ה וכוין (דהיינו אפילו ונראה שם. וראה ק"א ס"ק א ד"ה וכוין (דהיינו אפילו מצודה קטנה, ולא כמ"ש תפ"ז סוף סק"א א).

לח דרב"ז שם. מ"א שם.
לו פירוש סוף הס"י.
לז סעיף ג.
לא דרב"ז שם. פירוש שם. מ"א סק"ו.
לט ר"ה ר"ן שם. כל בו וארחות חיים שם. שו"ע שם. ומלעיל ס' תמח ס"ב.
מ ר"ה שם (לישוב). כל בו וארחות חיים שם. ר"ן שם (לתחום). שו"ע שם. וברע"ל שם שו"ע.
מא דרב"ז שם. ח"א סק"ו.
מב ר"ה שם (בין כיבוש בין במדבר). כל בו וארחות חיים שם. שו"ע שם.
מג ר"ה שם (שלא תעין לישוב). כל בו וארחות חיים שם. שו"ע שם. וברע"ל שם ס"י (לתוך תחומה של עיר), ויש.
מד דרב"ז שם. ח"א שם. וראה גם אג"ק ח"א ע' שצ. ח"י ע' נו. לק"ש ח"י ע' 504.
מה רב ספרא פסחים נא, סע"ב. לפירוש רבנו הגאון שם (יורק במדבר אבינו ל', אבל כשהגיע לישוב א"י נהג יום אחד). דא"ב"ן פסחים (קסב, ב). וראה אבן שלמה שם ס"ק לו). ש"ת חכם צבי ס' קסו (שהמקום גורם, ואין זה בכלל חומרי מקום). וראה אג"ק ח"י ע' רכו (שדעה זו חולקת גם ביצא מא"י לחוץ, דלעיל ס"ז). לעיל ח"א ס' א מותרים ס"ה (שפסקו כן, גם כבני א"י הבאים לח"ל על מנת לחזור). שער הבבלי פ"א אות ב (לנהוג כדעת זו). משגרת שלום ס' לב ס"ק ד. אג"ק ארמ"ר מודרש"ב ח"ב ע' תרכו (לנהוג כדעה הב'). אג"ק ח"ד ע' רמה. ח"י ע'

הלכות יום טוב תצו

יכול לתפסן בידו בקל ואע"פ שהצד בשבת מביכר קמן כזה פמורו לפי שאינה נקראת צידה מכל מקום מדבריו סופרים אסור ליטול מהם אפילו לצורך אכילת יו"ט מפני שהם מוקצין^א (א) כיון שהם מכוסין מן העין^ב ואין דעתו עליהם מן הסתם אלא אם כן הוכן

קונטרס אחרון

(א) כיון שהם מכוסין כו', הנה^א המגן אברהם^ב מיקל אם המים צלולים, דלא כמשמעת מסתימת כל האחרונים, שהרי סתם מים הן צלולים ואפילו הכי אסרו. וברפרט לפי סברת הט"ז^ג שהטעם הוא משום מוקצה ודאי אין טעם כלל לחלק בין צלולים לעכורים. והמגן אברהם לא כתב כן אלא לפי שיטתו שהאיסור הוא משום צידה^ד, ולכן אוסר^ה בארנו הרב משה טפחים, אבל לפי דעת הט"ז אין לחלק כלל אלו החלוקים^ו. ויש לסמוך על הט"ז, דבלאו הכי הרמב"ם^ז מיקל^ח, וכן פסקו הרב בית יוסף^ט ופרי הדש^י. ועוד, דבגמרא^{יא} וכל הפוסקים משמע בהדיא כהט"ז^{יב}, שהרי אמרו הסוכר אמת המים כו'^{יג} וכתב הבית יוסף^{יד} דמשמע בגמרא דאשמעינן דאין צריך זימון דסכירת אמת המים חשב זימון עכ"ל, עיין בגמרא התם קעביד כו'^{יז}. ועוד, דאם לא כן למה הוכירו כלל הסוכר כיון שהאמה אין בה צידה ואפילו היא ארוכה הרבה מאד, כמו שכתבו המגיד משנה^{יח} והמגן אברהם^{יט}, אם כן סכירה זו אינה מועלת כלום לענין צידה, דבלאו הכי שרי מפני שהאמה היא צרה^כ. אלא על כרחק צריך לומר דאם לא סבר אסור משום מוקצה, כמו יוני שובך^{כא} להאומרים^{כב} שאין בהם משום צידה או קטנים לדברי הכל^{כג}. וכן היה שילדה בפרדס רחוק מן העיר שאף על פי שאין בהם משום צידה^{כד} אעפ"כ צריכים זימון משום דאין דעתו עליהם כיון שאינן ברשותו ממש כמ"ש בגמרא^{כה}. אבל שאר היה ועוף שאין מחוסרים צידה אינם צריכים זימון^{כו}, לפי שהן דומין לאווזין ותרנגולין שאינם צריכים זימון^{כז} מפני שהן ברשותו כמו שכתבו הרמ"ק^{כח} ורא"ש פרק קמא^{כט}. ובדגים נחלקו הרמב"ם וראב"ד^ל, מר^{לא} מדמי לה לחיה ועוף שאינן מחוסרים צידה, ומר^{לב} סבר כיון שמכוסים מן העין חשובים כאינן ברשותו ודומין ליוני שובך שצריכים זימון. וזה ברור ופשוט ומוכרח כסברת הט"ז דדגים שאינם צריכים צידה יש בהם משום מוקצה להראב"ד, דלא כמג"א שמתיר במים צלולים.

וכיון שהעיקר כהט"ז^{לד}, א"כ אין צריך לדחוק^{לה} ולומר דאמת המים מפני שאינה רחבה מששה

ט ראב"ד שם. מ"מ שם. מ"א סק"א.

ז ראה לעיל ס' ששן ס"ג.

ח מ"ו סק"א"ב. ונתבאר בארוכה בק"א ס"ק א.

ציונים לקונטרס אחרון

- א לכללות קו"א זה — ראה נימוקי יו"ט.
 ב סק"א.
 ג סק"א.
 ד שכשאינם צלולים הרגים נשטמים ומחוסרים צידה.
 ה בסק"ו.
 ו שאם הביין (ולא היו מוקצה) מותר (מחשש צידה) אפילו המים עכורים ואפילו יותר משה טפחים.
 זכן פסק כאן בפנים.
 ז פ"ב ה"ז.
 ח בבבירים קטנים, שהרגים מוכנים אפילו לא הכין אותם, וא"כ גם ברעת הראב"ד שם שאוסר בבבירים קטנים, יש לסמוך על הט"ז (כשהכין אותם) אפילו ברחב יותר משה.
 ט ר"ה והרמב"ם (שאפשר לפרש גם בטור (ושו"ע) כדעת הרמב"ם).
 י סעוף ה.
 יא ביצה כה, א.
 יב משום חומרת הרגים היא משום מוקצה (ולא משום צידה).
 יג מעביר יו"ט ולמחר השכים ומצא בה דגים מותרין.
 יד ר"ה ואם סתם.
 טו בגמרא שם: התם לא קעביד מעשה הכא קעביד מעשה. וברש"י שם ד"ה הסוכר, הכין והומן על ידי מעשה זה.
 טז שם.
 יז סק"ז.
 יח כמ"ש המ"מ שם והרמ"א ס"ה.
 יט כדלקמן סי"א וש"א.
 כ שיבאר לקמן בהמשך הקו"א.
 כא כדלקמן סי"ז, וש"ג.
 כב כדלקמן סי"ב, וש"ג.
 כג כה, א. וכדלקמן שם.
 כד כדלקמן סי"א, וש"ג.
 כה כדלקמן סי"ד, וש"ג.
 כו (ה, א).
 כז סי' טו.
 כח פ"ב ה"ז.
 כט הרמב"ם.
 ל הראב"ד.
 לא לחומרא, שאם לא הכין היו דגים מוקצה אף בביכר קטן, א"כ למרנו מכאן אף לקולא, שאין חשש צידה בביכר קטן אף ברחבה משה (ולא כמ"א ס"ק ו שאוסר בה).
 לב כתיורין הביי ר"ה ואם סתם, שלרעת הראב"ד

אותם מעורב יו"ט כגון שהכניסם לארגו מלא מים או שסכר אמת המים בכניסה וכיציאה

קונטרס אחרון

טפחים אין בה משום צידה משא"כ בביכר קטן, דיהו דבר שאין הדעת סובלתו דאמה ארוכה כמה מילין ואינה רחבה אלא ו' טפחים אין בה צידה וביכר קטן ארכו ו' טפחים ומשהו ורחבו ו' טפחים ומשהו יש בו צידה, ואין אומרים כל שיעורי חכמים כך הוא כו' ¹⁷, אלא במקום שזכר בגמרא בפירוש ¹⁷, אבל זה לא נזכר בגמרא בהדיא, דלשון אמת המים מצינו בגמרא ג"כ על יותר מ' טפחים במשנה דפאה פ"ב ¹⁷, וכמו שהאריך בזה הפרי חדש ¹⁷, עיין שם שמשכיסם להט"ו, וכיון שלהט"ו לא קשה מידי על הראב"ד מאמת המים, אין לנו להמציא הילוקים מלבנו ויש להתיר אפילו בארגו רחב מ' טפחים, ובפרט ביו"ט שאין איסור צידה בו אלא מדברי סופרים ¹⁷, יש לסמוך על המיקל, ויש לצרף דעת רש"ל ¹⁷ שפסק דבארגו ובאמת המים שסכר אין איסור צידה מן התורה אפילו בשבת, וכן פסק הפרי חדש ¹⁷ בשם הירושלמי דביצה ¹⁷, ומה שהקשה המג"א על רש"ל דהירושלמי דשבת מיידי בארגו ואפילו הכי חייב ¹⁸ וכן הוא בגמרא דילן ¹⁸ כו' ע"ש, לא דק, דאדרבה בגמרא מוכח כרש"ל, שהרי אמרו השולח דג מן הים חייב משום נטילת נשמה, ולא אמרו משום צד, אלא דרש"ל ¹⁸ ורמב"ם ¹⁸ פירשו דמיידי ברג הניצוד כבר ¹⁸, והירושלמי לא סבירא ליה הכי ¹⁸, ועוד כתב הט"ז טעמים אחרים להקל בארגו לצוד אפילו ע"י מצודה קטנה ¹⁸, ואע"ג דלא קיימא לן כוותיה בזה ¹⁸, שהרי מהר"ל ¹⁸ ומג"א ¹ חולקין על זה, מכל מקום יש לסמוך עליו לתפוס בידו הרבה פעמים עד שיצוד כמו שכתבתי בפנים ¹⁸, וכמו שכתב הט"ז לענין מצודה קטנה. ואין להקשות להרמב"ם ¹⁸ דסבירא ליה דבדגים שאין מחוסרין צידה אינם צריכים זימון למה הזוכר ¹⁸ הסוכר אמת כו', לא קשה מידי דלהרמב"ם ע"י הסכירה הן ניצודין כמו שכתב רש"ל ¹⁸ עיין שם, וכן שמשע לשון הרמב"ם ¹⁸ עיין שם, ומה שמשמע בגמ' דהסכירה היא משום זימון ¹⁸, לא קשה מידי, ולהרמב"ם דא ודא אחת דאין איסור צידה ביו"ט אלא משום מוקצה, כמו שכתב בהדיא הרמב"ם בפ"ב ח"ל אוזון ותרנגולים הרי הן מוכנים ואינם צריכים זימון, דגים והיה ועוף שבביכרין גדולים כל שהן שמתחוסרים צידה הרי זה מוקצה ואין צדין אותן ביו"ט, וכל שאין צריך מצודה הרי זה מוכן וצדין אותן ביו"ט עכ"ל, משמע בהדיא דאיסור צידה הוא משום מוקצה, וכן ברקא א ¹⁸ כשהזכיר מלאכות האסורות ביו"ט לא הזכיר הצידה עמהם, וכן כתב בהדיא בפירוש המשנה ברקא ג' ¹⁸, וכן הראב"ד שם ¹⁸ שנתן טעם לאסור כל מלאכות שבמחזר, אין טעם נכון

י מ"ז שם.

ציונים לקונטרס אחרון

<p>מד הל' שבת פ"א ה"א. מה וכולעיל סי' שטז סי"ג. מו אלא דאף בשולה דג מן הים אינו חייב (משום צידה) אלא משום עוקר דבר מגידולו. מז ורק מצודה גדולה חשיב צידה. מח כמבואר בפנים סוף ס"א. מט הל' יו"ט (ע' קפא), נ סק"ו. נא סוף ס"א. נב פ"ב ה"ז, שלדעת הראב"ד נתבאר מיידי באמת המים שאין בה צידה, וצריך סוכר לתמונו שלא יהיה מוקצה, משא"כ להרמב"ם דסבירא ליה כו', נג בגמרא כה, א. נד פ"ג סי' יא (ונתבאר לעיל). נה פ"ב ה"ח (הסוכר כו' שכבר ניצודו). נו כמבואר לעיל. נז הלכה ה. נח ראה שם הלכות ג; ד; ז. נט משנה א, שהאיסור במחוסר צידה הוא משום מוקצה. ס פ"א ה"ח.</p>	<p>שאסור בביכר קטן צריך לומר שמתחילין באמת המים כיון שאינה רחבה, וכפירוש הבי"ח ד"ה ואם סתם, והמ"א ס"ק ו, והיינו שאינה רחבה מאמה שהיא ששה טפחים. לג ד"ה יג, א, וברשי"ט ד"ה כל מדרתם, מצומצמת. לראה לקמן חזירי' סי' קצ ס"ק תה. לד ראה כללי הפוסקים וההוראה כלל נו. לה משנה ב. לו עיף ה. לז כולעיל סי' תצה ס"ט. לח בישי"ש פ"ג סי' ב (הובא בט"ז ס"ק א ובמ"א סק"ז), שבמשכן לא מצינו צד בדגים, ואין בו אלא חיוב עוקר דבר ממקום גידולם וחיובם (כמבואר בירושלמי שבת פ"ו ה"ב), משא"כ בארגו מנוקב, וכ"כ שם סי"ג לענין אמת המים שסכרו ואינו יכול לישוט במקום גידולו כבראשונה. לט סוף ס"ה (צד הוא בפיטם, פירוש תבית גידולה). מ פ"ג ה"א. מא כיון שעוקר אותו מהמים וגורם לו שימות. מב שבת קז, ט"ע"ב (שחייב בזה משום נטילת נשמה). מג שם ד"ה השולח.</p>
--	---

הלכות יום טוב תצו

כב

מערב יו"ט^א רבין עששה בהם מעשה מערב יו"ט כדי להזמנם^ב אין זה מוקצה ומותר

קונטרס אחרון

לאסור הצידה שהיא בתלוש^א. ואעפ"ש שאפשר לעשותה מערב יו"ט^ב, גיל^ג דסבירא ליה להרמב"ם דלא נקרא אפשר כו' אלא דבר שהוא בידו של אדם כמו הציקרה והסחיתה ודומיהן^ד, אבל הצידה אינה בידו שהרי אפשר (אי נמי מטעם שכתב הרמב"ן במלחמות פרק ג'^ה עיין שם) שלא ישג את הניצור^ו. וכל דבר שבוראי ישיגנו ואי אפשר להשטט ממנו זה נקרא אין מחוסר צידה ואין בה איסור כלל. ואין להקשות אם כן למה הצריכו להמתין בכדי שיעשו^ז כיון שאין כאן איסור גמור משום מוקצה, לא היא, דכיון שאסור באכילה בו ביום משום מוקצה אם כן יש כאן מלאכה גמורה צידה שלא לצורך יו"ט. והרי זה כיש במינו במחובר, שהתלישה ג"כ אינה אסורה אלא מדברי סופרים לרוב הפוסקים^ח. ויצא לו להרמב"ם דין זה מה דמשמע בגמרא דאין איסור ליוני שובך ועליה אלא משום מוקצה, כמ"ש בפרק אין צדין^ט במה דברים אמורים ביוני שובך כו' אבל אווחין כו' אינם צריכים זימון כו' עיין שם, משמע דיוני שובך מהני זימון, ואעפ"ש שהצדן שכתב הריב"ב לפי שהם מחוסרין צידה. ומה שתימצו תוס'^י והרא"ש^{יא} דמיירי בקטנים שלא פרוה^{יב}, זהו דוחק גדול, דאם כן מה שהקשו בגמרא דף י"א היכי דמי אי במפורחין כו', צריך לומר דהיינו מפורחין מטעם כמו שכתבו הפוסקים^{יג}, וזה לא נזכר כלל בגמרא^{יד}, משום הכי משמע ליה להרמב"ם דאין איסור צידה ביו"ט אלא משום מוקצה. ולכן מועיל זימון ליוני שובך ועליה כיון שהן באין לכלובן לערב^{יז}, ונוה לתופסן יותר מדגים היה ועוף שבביבין גדולים שאפילו זימון אינו מועיל להם^{יח}, כיון שאין זה תלוי בדעתו שיתפסו שהרי אפשר שלא ישיגם כלל^{יט}, לכן אינו מועיל כלום מה שמזמן אותם ואומר זה היה אני נוטל. והה ברור ומוכרח בלשון הרמב"ם^כ.

וכן מוכח דעת הראב"ד כמו שנתבאר לעיל^א. ועוד מדלא הגיה עליו כלום אלא כתב על לשון הרמב"ם דגים שבביבין גדולים הרי זה מוקצה כו' אמר אברהם זה אינו כו' כיון שמכוסים מן העין עכ"ל^ב, משמע בהדיא דהראב"ד סבירא ליה כהרמב"ם דאסור משום מוקצה. וכמו שכתב הט"ז^ג. וכן עיקר^ד. דהא אגן קיימא לן^ה דצידה היא ממלאכות האסורות ביו"ט כקצירה וסחיטה

יא נגזר שם כה, רע"א, מור ושולע"ס"ה ט"ז שם. יב נגזר שם (קנבד מעשה). רש"י שם ד"ה המוכר. ט"ז שם.

ציונים לקונטרס אחרון

- א אלא ודאי גם להראב"ד איסור צידה הוא רק משום מוקצה.
- ב ולמה לא אסר הרמב"ם צידה ביו"ט משום כן, כדלעיל סי' תצה ס"ה.
- ג נראה לומר, או נראה לי.
- ד סד כמבואר ברמב"ם פ"א ה"ז (לענין קצירה וכו') וכונצא בהם).
- ה (ג, ב) שאף אם צד רגים מערב יו"ט הרי כשצד ביו"ט זו היא כבר צידה אחרת, וזאת לא היה יכול לעשותה מערב יו"ט.
- ו כו כדלעיל סי' תצו ס"ט. לקמן סכ"ה.
- ז כנכרי שהביא דרוון הצורך הרמב"ם פ"ב ה"ב כבדי שיעשו, כצידה כמו תחלישה ממחובר, וכדלקמן סי' תקטו ס"א (אף שלענין הובא מחוץ לתחום אינו חמור כ"כ, כמבואר ברמב"ם שם, ולקמן שם ס"א ואל"ך).
- ח כח כדלעיל סי' תצה ס"ט (אלא שהטעם הוא כנ"ל, שבשתולש ביו"ט עושה מלאכה גמורה שלא לצורך יו"ט, שהי הפירות הן מוקצין ביו"ט, ראה רש"י שם ד"ה אם).
- ט כה, א.
- א בריתא כד, א. לקמן ס"ז.
- ב ע"א ט, א ד"ה אין.
- ג ע"ב פ"א סי' טו.
- ד וברלקמן סי"ז (שלכן מועיל זימון מערב יו"ט אבל לא לגדולים שיכולים לפרוח).
- ה עד ד"ן (ה, א) ד"ה זימן, מ"א סק"ב. וברלקמן סי"ז וסכ"א"ב.
- ו ע"ה וראה גם רש"י שם ד"ה מפורחים.
- ז ע"ו ראה גמ' כד, א.
- ח ע"ז כדלקמן סכ"ג וש"נ.
- ט ע"ח כדלקמן סכ"ה וש"נ.
- י ע"ט פ"ב ה"ה"ח (שרק ביוני שובך מועיל זימון, וכן בסוכר אמת המים שצ"ז צידת הן כמובנין, משא"כ ברגים וחייה ועוף שבביבין).
- יא פ' שמי"ב כ"א ה"ח נראה שצידה מתרת ביו"ט (לולא טעם מוקצה).
- יב פ"א שמה שאסר הראב"ד רגים כביב קטן הוא משום מוקצה.
- יג פ"ב כהט"ז, ולא כמ"א שכתב שהטעם הוא משום צידה.
- יד פ"ג לעיל סי' תצה ס"ט. וכאן בחתלת ובסוף ס"א.

הלכות יום טוב תצו

כג

לצורך ביו"ט אם הוא בענין שאינו צריך מצודה אלא יכול לתופסן בידו¹⁷ ואפילו אינו יכול לתופסן בשחיה אחת אלא צריך לטרוח כמה פעמים עד שיתפוס¹⁸:

ב (ואפילו אם הוא בענין שיכול לתופסן בקל בידו טוב ליהור שלא לצודן במצודה שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול¹⁹):

ג ואם הם בבור עמוק אינו צריך לירד למטה כדי לתופסן בידו אלא עומד למעלה ותופסן ע"י כלי²⁰:

ד אם בשעה שהכנים הדגים לארגו או בשעה שסכר אמת המים היה כדעתו שאפשר שיצטרף ביו"ט לכל הדגים שבארגו או שבאמת המים א"כ הרי הוכנו כל הדגים²¹ ולכן מותר לברור מהם ביו"ט מה שצריך ולהחזיר השאר למים ואין זה מטלטל מה שאינו ראוי לו כיון שכבר הוכנו כולם קודם יו"ט לצורך יו"ט²².

אבל אם בשעה שהכנים הדגים לארגו או לאמת המים היה יודע שבוראי לא יצטרך ביו"ט

קונטרס אחרון

ודומיהן אי משום טעמיה דרש"י ז"ל²⁹ אי מטעם התוס'²⁸. ואם כן על כרחך²⁹ הרי תני מילתא, דהיינו מה שהילק המג"א²⁹ בין מים צלולים לאינן צלולים ומה שהילק²⁹ בין רוחב ו' טפחים ליותר מ' טפחים, הם סותרין זה את זה, דאם נאמר להכל תלוי ברוחב ו' טפחים ואפילו ארוכה הרבה שרי כמו שכתבו המגיד משנה²⁹ ומג"א, אם כן למה הוזכר²⁹ סכירה באמת המים, ועל כרחך צריך לומר כדי לאפוקי מאיסור מוקצה, ואם כן חו לא מהני מה שהמים צלולים.

סוף דבר יש לפסוק כהט"ז בהני תרי מילי³³, משום דבדין הראשון יש לומר דלא פליג מג"א על הט"ז דלשניהם הדבר תלוי אם צריך מצודה או אין צריך³³. ומטעם זה יש לומר דגם בדין הב' לא פליגי אהדדי, דהרי על כרחך עיקר הטעם של האוסרין ברחב מ' טפחים אינו אלא משום דהדגים נשמטים כמו שכתב רמ"א³³ וצריך מצודה, דאם אינו צריך מצודה בדאי מותר, דמה טעם להלק בין דגים המכוסים שאין צריכים מצודה לחיה ועוף שאין צריכים מצודה, ובצריך מצודה גם הט"ז מודה דהוא פשוט במשנה לאיסור³³. ועוד דהא כתב המג"א³³ דהעולם נוהגין כהט"ז³³, ואף הוא ז"ל התיר ע"י נכרי מכלל דלא סבירא ליה בזה איסור ברור, וכן משמע מלשוננו שכתב ויש להחמיר לעשות ע"י נכרי, משמע דאינו אלא הומרא אלא בלמא ולכן מותר לעשות ע"י נכרי. וכיון שהט"ז מיקל בהדיא יש לסמוך עליו באיסור דרבנן שהולכין בו להקל:

יג הלכות ומרגו טור"ש סי' ק. טהר"ל הל' יו"ט (ע' קפא). מ"א סק"ג.	טו פרח טוף ס"ה.
יד ט"ז טוף סק"א (אלא שהוא התיר אף כשצריך מצודה קטנה, ובה לא קי"ל מותרת, כמבואר בקול"א סק"א ד"ה וכו').	טז רח"א ס"א (לענין ונוי שובך). יח כדלקטן ס"ט (ביוני שובך).

ציונים לקונטרס אחרון

- פד** רפ"ג רביצה. וכפנים ריש ס"א (במוטרג).
- פה** ג, א ד"ה גזרה, בשם הירושלמי ביצה פ"א ה"י (וראה לעיל סי' תצה ס"ט, שלא הובא טעם התוס', אלא טעם הר"ן).
- פו** כיון דקיי"ל שהצידה אסורה, אי"כ אין לפרש הלכה זו דהסוכר אמת המים כהרמב"ם דלעיל, אלא כהראב"ד, דמיידי כשאין בזה צידה, ומי"מ אסור מטעם מוקצה (כשאינו סוכר). וכיון שכן, אי"כ על כרחיה תהיה הלכה זו סותרת את מה שחילק בו.
- פז** סק"א.
- פח** סק"ד.
- פט** פ"ב ה"ז.
- צ** בגמרא כה, א.
- צא** הא' שאינו אוסר בכיביר קטן משום צידה (דק מטעם מוקצה). והב' שמת"י בארגו שרחב משה טפחים.
- צב** כמפורש ברמ"א ס"א ובמ"א ס"ק, א. שלא אסרו אלא במקום שהכיביר רחב והדגים נשמטים ומחוסר צידה.
- צג** ס"ה.
- צד** כד, א: כל המחוסר צידה אסור. ובגמ' שם: שאומר האב מצודה ונצודנו (וראה לעיל שד"רע"ה הט"ז היינו דוקא מצודה גדולה).
- צה** סק"ד.
- צו** להקל בארגו רחב משה טפחים.

הלכות יום טוב תצו

לכל הדנים אלא למקצתן א"כ הרי לא הוכחו אלא אותם שיצטרך להם ביו"ט^ט (ב) ולכן אסור לברור מהם ביו"ט^ט מה שצריך לו ולהחזיר למים המותר שהרי הוא ממלטל מוקצה אלא צריך ליקח ולאכול כל שעלה בידו בין טוב ובין רע^א:

ה כל שאסור (ג) לאכול ביו"ט^ט מפני שהוא מוקצה^ב בין בהמה^ב בין חיה ועוף בין דגים אין משקין אותן ביו"ט ואין נוהגים לפניהם מונות שמה ישבח ויקחם^ב לאכול^ב במה דברים אמורים לפניהם ממש אבל ברחוק מהם קצת מותר ליתן^ב מונות או מים והן באים ואוכלים ושותים דכיון שהצריכוהו להרחיק מהם קצת יש לו היכר ולא ישבח ולא יבא ליקח אותן:

ז כל דבר שאין ראוי לאכילה כגון בהמות ממאים ועופות ממאים^ב כיון שאין לחוש שמה ישבח ויקחם לאכול לכן מותר ליתן מונות לפניהם ממש ולהשקותן אם מונותן עליו כמ"ש בס"י שב"ד^ב עיין שם:

קונטרס אחרון

(ב) ולכן אסור לברור כו'. כן^ט כתב רש"י^ט ועולת שבת^ט ואלהי זוטא^ק ופרי הדש^ק. ואף המג"א^ט לא חלק עליו בבירור, ואף שהט"ז בס"ק א' חלק עליו, מכל מקום הרי בס"ק ד' חזר בו וכתב בעצמו דאסור לברור, אלא דלא היישין דלמא מטלטל ושביק ולכן מותר ליקח כל הבא לידו בלא ברירה ולא יחזיר המותר למים. ומה שכתב הט"ז אח"כ^ק ויחזיר מה שלא ייטב בעיניו, אינו אלא פירוש לדברי רש"י, אבל אין דעתו מסכמת לה אלא כמו שכתב הט"ז תחילה, וד"ל דבגי דגים אין חשש זה דרודאי אם לא ייטב בעיניו לא ישליכו למים עכ"ל, משמע בהדיא שאסור להחזירו למים דהרי מטלטל מוקצה, דאין הזמנתו מועלת אלא למה שיצטרך ביו"ט כמו שכתוב בשו"ע סעיף י"א:

(ג) כל שאסור לאכול מפני שהוא מוקצה כו'. כן^ק כתב המגיד משנה^ק. וכן כתב רש"י^ק. וכן הוא בירושלמי^ק עיין במגיד משנה. וכן כתב באליה זוטא^ק. וכן משמע בלבוש סעיף ד'. וכן משמע דעת המג"א^ק שכתב אבל כמגיד משנה כו', משמע דסבירא ליה כוותיה^ק. ובפרט לפי מ"ש לעיל^ק דלהרמב"ם אין איסור בצידה אלא משום מוקצה אם כן אי אפשר לומר בענין אחר. עיין מג"א. ועיין מה שכתבתי בס"י תצ"ת^ק ב'.

- יט** וט"א סי' תצה ס"ד (דמני כשיאמר טכאן אני נטל).
- יט** מ"א שם ס"ק י' (דברבנן יש ברירה, ואין צריך לישום אלא במקצת דלעיל סי' תצה ס"ד, ובינו שובך דלקמן ס"ח).
- יט** לעיל סי' שצ ס"י (דברבנן יש ברירה), וש"ג.
- יט** רש"י ב"ש"ש ביצה פ"ג סי' י"א. הובא בח"א סק"ה. עילת שבת ס"ק א. אלהי זוטא ס"ק א. פ"ח ס"ה. ראה ק"א.
- כא** ט"ז סק"ז (שלא גזרו כאן כמו בינו שובך דלקמן ס"ח).
- כב** מ"א סק"ב, מנשנעות המ"ט פ"ב ה"ו.

ציונים לקונטרס אחרון

- צז לכללות ק"א — ראה נימוקי יו"ט.
- צח פ"ג סי' י"א.
- צט סק"א.
- ק סק"א.
- קא ס"ה.
- קב סק"ה (ואפשר דרמי לאוויזים ותרנגולים שבבית שא"צ וזמון).
- קג ט"ז סק"ז.
- קד לכללות ק"א זה — ראה נימוקי יו"ט.
- קה פ"ב ה"ד (שתלוי רק, במוקצה, אף שאין בו צידה).

- כג** ירושלמי שבת פ"ג ה"ג. ה"ו שבת ק"ב ב ד"ה ואין דומים שם. שו"ע ס"ב.
- כד** אף שאין בו איסור צידה. מ"א שם, מנשנעות הח"ח. ונתבאר בק"א ס"ק ג.
- כה** תוס' כ"ג ב ד"ה ואין רמזים שם. שו"ע שם.
- כו** מ"א שם, מנשנעות המ"ט שם.
- כז** ח"א שם.
- כח** מ"ט שם.
- כט** סעיף ז.

הלכות יום טוב תצו

כה

ז כל דבר שאסור לאכלו ביו"ט או להשתמש בו מפני שהוא מוקצה אסור למלמלו:⁷

ח כל דבר שהוא ספק אם הוא מוקצה או אינו מוקצה כגון מצודות חיה עופות ודגים שהיו פרושות מערב יו"ט ולמחר מוצא בהם ואינו יודע אם נצוד היום או אתמול אסורים⁸ בין באכילה בין במלמול⁹ עד הערב¹⁰ בין שהיום הוא יו"ט ראשון בין שהוא יו"ט שני של גלויות¹¹ לפי שהמוקצה הוא דבר שיש לו מתירין לפיכך הולכין בספקו להחמיר¹² (עיי' סי' תקט"ו¹³) ואם מוצא המצודה מקולקלת מערב יו"ט בידוע שניצוד בה מערב יו"ט¹⁴ ולפיכך נתקלקלה המצודה מהמת שהרבר שניצוד מתרפק ומתנתק לצאת¹⁵:

ט ואפילו אם ידוע שניצוד ביו"ט אינו אסור אלא ביו"ט עצמו אבל למוצאי יו"ט מותר מיד ואין צורך להמתין בכדי שיעשו כיון שלא נעשה מלאכת איסור ביו"ט שהרי מאליו ניצוד ע"י מצודות הפרושות מערב יו"ט¹⁶ אבל אם חל שבת במוצאי יו"ט אסור באכילה ובמלמול עד מוצאי שבת כמ"ש בס' תקט"ו¹⁷ ואפילו בגלויות שעושין שני ימים טובים אם ניצוד בראשון מותר בשני מיד חוץ משני ימים טובים של ראש השנה שהן קדושה אחת והן כיום אחד אורך ממעם שיתבאר בס' ת"ר¹⁸ עיי' סי' תקט"ו¹⁹:

י אוזנים ותרנגולים ויונים שבבית²⁰ וכן שאר עופות שהן בבית²¹ כיון שהן באין לכלובן לערב²² התי אינם מחוסרין צידה²³ והצד אותן בשבת²⁴ אפילו חוץ לכלובן²⁵ פמור ולפיכך מותר לצודן לכתחלה²⁶ ביו"ט לצודן אכילה²⁷ אפילו אי אפשר לתופסן אלא ע"י מצודה²⁸ אבל כשאינו צורך לאכלן אסור לצודן ביו"ט כמו בשבת²⁹ כמ"ש בס' שו"י³⁰:

יא אבל אוזניו ותרנגולים ויונים שקנה מחדש ועדיין לא הורגלו בביתו ואינן באין לכלובן לערב דינן כשאר כל חיה ועוף שאינן בני תרבות ואם הן מחוסרין צידה בענין שהצד אותם בשבת חייב על הדרך שנתבאר בס' שו"י³¹ אסור לצודן ביו"ט³² אפילו לצורך אכילה³³.

ואם אינן מחוסרין צידה³⁴ כגון חיה שנכנסה מערב יו"ט³⁵ לביכר קמן כל כך בענין שיכולין

ל רמב"ם שם. שו"ע שם. וכדלקמן סי' תקטו ס"ד וש"ג.
לא חשונה ביצה כד, א כח"ק. גמרא שם ע"א וע"ב (הק"ל)
ס"ד (לענין פירות הגושמים).
לב נחרא שם ע"ב (שאפילו לרוב נמולא שמתד, אמר רב שאין זה אלא במלמול). ר"ן שם (ג, א) ד"ה נמי אין. וראה גם לקמן סי' תקי"ג ס"ד.
לג מ"א סק"ג.
לד יש"ש פ"ג ס"ג. מ"א סוף סק"ד. וכו"ה לקמן סי' תצח ס"ז. סי' תקי"ג ס"ד וקו"א סק"ב. סי' תקטו ס"ד.
לה רב אשר ד, א. מ"ז סק"ג. מ"א ס"ק ג. וראה גם לקמן סי' תקטו מ"ג (לענין כבדי שיעשו), וסמ"ג (לענין החובטין ביו"ט ראשון), וש"י.
לו ס"ד (המעט שאין מתירין ביו"ט שני ממעטם ספק ספיקא). קו"א שם סק"ג.
לז נחרא שם, כרבי שמעון בן אלעזר בכריתא. שו"ע שם. לה רש"י שם ד"ה בא.
לט תוס' עירובין ל"ג, ב ד"ה אי (שאין צורך בזה כבדי שיעשו). רמב"ם פ"ג ס"ב. ב מור וש"ע סי' תקטו ס"ב. ח"א כגון סק"ג. וראה גם לקמן סי' תק"ה ס"ז. סי' תקי"ג ס"ה. סי' תקטו ס"ז.

מ סעף ו.
מא סעף ד.
מב סעף ו.
מג בריתא כד, א. מור וש"ע ס"ג.
מד משאת בנימין סי' ה, מ"א סק"ג.
מה נחרא שם.
מו ראה רש"י שם ד"ה לכלובן.
מז משנה שבת ק"ג, א. רמב"ם הל' שבת פ"י ה"ב.
וכדלעיל סי' שמו סכ"ד.
מח רש"י שם. מ"א שם. וראה גם לעיל שם.
מט רש"י שם. מור וש"ע שם.
נ משאת בנימין שם. מ"א סק"ה. ולענין מוקצה ראה לקמן סי' ה.
נא רבנו ירוחם י"ד ח"א (ל, ב). מ"א סק"ג.
נב משאת בנימין שם. מ"א סק"ה.
נג סעף כה.
נד שם.
נה משאת בנימין שם. ח"א סק"ה.
נו משמעות משאת בנימין שם וזמ"א סק"ה.
נז חשונה ביצה כג, מ"ט"ב. מור וש"ע ס"ג.
נח רש"י שם ד"ה אבל.

הלכות יום טוב תצו

כו

לצוד אותה בשחיה אחת⁹¹ וכן עוף⁹² שנכנס מערב יו"ט לבית קמן או ביביר קמן מקורה בענין שיכול להפסו בשחיה אחת⁹³ וכן צפור דרור שנכנס מערב יו"ט למגדל⁹⁴ שכל אלו כבר ניצודין ועומדין הן אע"פ שבשבת אסור לצודן מדברי סופרים⁹⁵ מכל מקום ביו"ט משום שמחת יו"ט התירו לצודן לצורך אכילה⁹⁶ אפילו לא ידע בהן מערב יו"ט ואין בהם משום מוקצה⁹⁷:

יב איל או צבי שקננו בפרדם⁹⁸ הסמוך לעיר⁹⁹ בתוך שבועים אמה¹⁰⁰ וד' טפחים¹⁰¹ וילדו בו עפרים ועדיין הן קמנים שאינם צריכים צידה מותר ליקח אותם ביו"ט אע"פ שלא זימן אותם מערב יו"ט ואין בהן משום מוקצה כיון שרואה אותם בכל יום¹⁰² ודעתו עליהם¹⁰³ הרי הוא כאילו זימן אותם¹⁰⁴ אבל אם הפרדם הוא הוי"ו משבעים אמה וד' טפחים וראי אין דעתו עליהם¹⁰⁵ לצורך יו"ט ואסור ליקח מהן ביו"ט אלא אם כן זימן אותם מערב יו"ט¹⁰⁶:

יג כל שמחוסר צידה בענין שהצד אותו בשבת חייב אפילו זימן אותו מערב יו"ט ודעתו עליו אין מועיל כלום ואסור ליקח אותו ביו"ט¹⁰⁷ אפילו ניצוד מאלו ביו"ט כיון שבין השמשות היה מחוסר צידה הרי זה מוקצה¹⁰⁸:

יד כל שאינו מחוסר צידה¹⁰⁹ כגון חיה ועוף שהן בני תרבות וגדלין בביתו של אדם¹¹⁰ או שחברו נצודו מערב יו"ט למקום שאין צריך לצודן משם ע"י מצודה או התחבולות אחרות¹¹¹ מותר ליקח אותן ביו"ט אפילו לא זימן אותם מערב יו"ט לפי שמן הסתם הן עומדין לאכילה¹¹² אלא אם כן היה דעתו בכיבוד עליהם לגדל ולדוה או לגדל ביצים שאו הן צריכים זימון מערב יו"ט לצורך יו"ט¹¹³ לדברי האוסרין מוקצה ביו"ט כמו שנתבאר בס' תצ"ה¹¹⁴:

טז כל אלו שאין צריך לזמן אותם מערב יו"ט מותר לברור מהם ביו"ט לטול מה שצריך לו והוטב בעיניו ומה שלא הוטב בעיניו יחזור למקומו ואע"פ שהוא מטלטל מה שאין צריך לאכלו ביו"ט אין בכך כלום כיון שאינו מוקצה כלל¹¹⁵ ומכל מקום כל ירא שמים יברור מערב יו"ט כל מה שיצטרך ליו"ט כדי שלא יצטרך לטרוח ביו"ט¹¹⁶:

עג ראה ר"ן שם. מ"א שם. וראה ק"א ק"א ס"א (כיון שאינן ברישותו מנשו. משא"כ ביביר קמן לדליל ס"א).

עד ברייתא שם.

עה גמרא שם. מור ושוע"ע ס"ח.

עו רמב"ן בלהקמות (ג), ב). ובדלעיל ס"ח. ק"א ס"ק א (ד"ה ואין להקשות). ס"י שי סוף ס"ג. ס"י שבת סוף ס"ח. לקמן ספ"ז וסכ"ה. לקמן ס"י תקנו ס"ד וס"ח.

עז גמרא ביתא כה, א. מור ושוע"ע ס"ז.

עח כדלעיל ס"י.

עט כדלעיל ס"א.

פ פ"ח ס"ז.

פא אור ירוש' ח"ב ס' שלח. תהנות אשרי פ"א ס' יד. תבא ב"י ד"ה כתב. לבוש ס"ו. פ"ח שם.

פב סעף ז'.

פג אור ירוש' ותהנות אשרי שם. הובא בב"י שם. ב"ח ד"ה אווין. ס"ז ס"ק ד. אחרונים.

פד ראב"ה פ' תשלח. תהנות מיימינות פ"ב אור. ו. ושי"ל ביש"ש פ"ג ס' ב. מ"א סק"ה.

נט נגורא שם סד, א. רמב"ם הל' שבת פ"י ה"כ משאת בנימין שם. מ"א סק"ה ובדלעיל ס' שמו ס"א.

ס משנת שם. מור ושוע"ע שם.

סא נגורא שם. מ"א שם.

סב ברייתא ונגורא שם. מ"א שם. ובדלעיל ס' שמו ס"א.

סג תוס' שבת ק"ג ב ד"ה ואין רמ"א ס' שמו ס"ב. לעיל שם סוף ס"א.

סד משאת בנימין ס' ה במסופ. מ"א ס"ק ה.

סה ראה גם לקמן ס"ד. ס' תקיח ס"ח.

סו ברייתא כה, א. מור ושוע"ע ס"ח.

סז רב נתנון בר יצחק בגמרא שם. מור ושוע"ע שם.

סח מור ושוע"ע שם.

סט פ"ח ס"ח. וז"ה לקמן ס' תקא ס"ח. וראה לעיל ס' שצח ס"ו (לענין תחומין: ב' שלשי אמה ועוד משות). ע ר"ח שם. ר"ן שם (ד, א) ד"ה תסבור. מ"א סק"ה.

עא רש"י שם ד"ה בת. ר"ן שם. מור ושוע"ע שם.

עב ר"ן שם. מ"א שם.

הלכות יום טוב תצו

כו

מז יוני שוכך ויוני עליה⁹⁹ ההיט יוני הפקר¹⁰⁰ שבאים ומקנים שבוך ובעלה וכן צפרים שקננו במפריחם (פרוש¹⁰¹ כלי חרס הבנויים ככותל לקנן בהם העופות) אע"פ שהן באין לבלובן לערב¹⁰² מכל מקום כיון שעשוין להשמש ולברוח מפני בני אדם¹⁰³ ובורחין עד קינן צריך לעלות אחריהן וגם שם נשמזין ממנו ויורדין¹⁰⁴ ואין נוח לתפסן¹⁰⁵ אפילו בכלובן לפיכך הצדד אותם בשבת אפילו מכלובן¹⁰⁶ חייב¹⁰⁷ ולכן אסור לצודן ביו"ט¹⁰⁸ אפילו לצורך אכילה ואפילו זימן אותם מערב יו"ט אין מועיל כלום¹⁰⁹ ואפילו אם נוח לתפסן אסור כיון שאין מונותם עליך¹¹⁰ לא השיבי כמוזמן¹¹¹:

יז כמה דברים אמורים בגדולים¹¹² שיכולין לפרוח¹¹³ היטב אף על פי שאין יכולין לפרוח חוץ לתחום¹¹⁴ מכל מקום כיון שהם יכולין לברוח מפני בני אדם הרי הן מחוסרין צידה ולפיכך אסור לצודן ביו"ט אבל קטנים¹¹⁵ שאין מפריחין אלא מעט¹¹⁶ ואין יכולים לברוח מפני בני אדם אין בהם איסור צידה שכבר הן ניצודים ועומדים אבל יש בהן משום מוקצה שהרי אינן ברשותו של אדם ואינן מוכנין לו¹¹⁷ ולפיכך צריך לזמן אותם מערב יו"ט¹¹⁸:

יח וכיצד הוא הזימן עומד מערב יו"ט ובורר מהן מה שיצטרך לו ביו"ט¹¹⁹ או אומד ברעתו כמה יצטרך ביו"ט¹²⁰ ועושה בהן סימן או מביעת עין שיכורים למחר¹²¹ ויאמר אלו אני נוטל למחר¹²² אבל אם לא ברר מערב יו"ט ואמר סתם מכאן אני נוטל למחר אין הזמנה זו מועלת כלום ואסור ליטול מהם ביו"ט¹²³ ואפילו אם לא ירצה לברור כלום אלא רוצה ליטול מן הבא לידו הן בחושה הן שמינה אסור גורה שמא יברור השמנות מן הכחושות ויטול את השמנות ויניח את הכחושות ונמצא מלמל את הכחושות שהן מוקצה שהרי לא היה ברעתו להזימן אלא מה שיאכל ביו"ט¹²⁴:

יט ואפילו אם זימן את כל היונים שבשוכך ואמר את כולם אני נוטל למחר וידע שבוראי לא יאכל את כולם ביו"ט¹²⁵ וכן אם אמר אלו שני זוגים אני נוטל למחר וידע שבוראי לא יאכל ביו"ט אלא זוג אחד¹²⁶ אין הזמנתו מועלת כלום לאותם שלא יאכל מהם ביו"ט והרי הם נשארים מוקצה ולפיכך אסור ליקח אפילו פרידה אחת מן היונים שזימן בהומנה זו ואפילו רוצה ליטול מן הבא לידו אסור גורה שמא יברור אבל אם אינו יודע שבוראי לא יאכל מן כל היונים שזימן אע"פ שאין ברור לו שבוראי יאכל מכל מה שזימן מכל מקום כיון שאפשר שיאכל מכולם מועלת הזמנתו לכל מה שזימן ולפיכך מותר לברור

פח ברייתא ביצה כד, א. מור ושוע"ט ס"ט.

פו ראה רש"י שם ד"ה יוני.

פז גתרה בש"ע שם. וראה גם רש"י שם.

פח גמרא שם.

פט רב מרי בנמרא שם וש"י ד"ה תני. מ"א סק"א.

צ רש"י שם ד"ה לבלובן.

צא מ"א שם.

צב משמעות רש"י שם. וראה גם לעיל סי' שמו סכ"ד.

צג ברייתא שם.

צד מור ושוע"ט שם.

צה מור ושוע"ט שם. ובדלעיל סי"ג.

צו שנואל בנמרא שם. מ"א שם.

צז משמעות רש"י שם ד"ה ומונתן. מ"א שם.

צח תוס' מ' א ד"ה אין רמ"א פ"א סי' מג. ר"ן (ה, א) ד"ה בש"א. מור ושוע"ט שם.

צט לבוש ס"ט.

ק שו"ת הרא"ש כלא כג סי' ה. מ"א סק"ב.

קא תוס' שם. רא"ש שם. ר"ן שם. מור ושוע"ט שם.

קב מ"א שם. ובדלעיל סכ"ב וש"ג.

קג ראה לעיל סוף סי"א.

קד מור ושוע"ט ס"ט.

קה תוס' ה' א. כבות הלא. מור ושוע"ט ס"א.

קו ראה לעיל סי' תצח ס"ד (במוטרי) ובק"א סק"י.

קז ראה רש"י שם ד"ה ת"מ.

קח משנה שם. מור ושוע"ט שם.

קט נמרא שם. ר"ן (ה, א) ד"ה בש"א. ש"ע שם.

קז ראה גמרא, רע"ב ר"ן שם. לבוש ס"ט. מ"א סק"ג. מ"א סק"ג.

קיא רבנו ירוחם נ"ד ח"ד (לד, ב). שו"ע ס"א.

קיב פ"ח ס"א.

הלכות יום טוב תצו

מהם ביו"ט מה שצריך לזכור ולהגות השאר ואף על פי שמטמלל השאר בידו אין בכך כלום שהרי אינם מוקצה כלל ^{קיד}:

ב זימן שני יונים ומצא שלשה ^{קסו} ואינו מכיר אותם שוימן ^{קסז} כולם אסורים מפני אחד שאינו מוזמן שנתערב בהם ^{קסח} ואינו מתבטל ברוב מפני שהוא דבר שיש לו מותרין ^{קסח} ואם נאכל אחד מהן או נאבד או נפל לים הרי השנים הנשארים מותרים ^{קסח} ועל דרך שנתבאר בי"ד סי' ק"א ^{קכ} ע"ש:

כא זימן יונים שחורים בקן אחד ולבנים בקן שאצלו ולמחר מצא לבנים במקום שחורים ושחורים במקום לבנים ^{קכא} אם הן יכולין לפרוח מעט ^{קכב} כולם אסורים שאנו חוששים שמא אותם שוימן פרחו והלכו להם ואלו אחרים הן שבאו ממקום אחר לכאן ^{קכג} אבל אם זימן בקן אחד שחורים בצד זה ולבנים בצד זה ומצא שחורים במקום לבנים ולבנים במקום שחורים הרי הם מותרים שאנו תולין לומר שהן הן הראשונים אלא שהחליפו מקומן ^{קכד}:

כב אם בשעה שזימן את היונים היו בתוך הקן ולמחר מצא אותם על פתח הקן מותרים ^{קכה} אף על פי שאינו מוצאן במקומן הרי הזימן מה שיהיו בכל הקן אבל אם מצאן לפני הקן ^{קכו} אם הן יכולין לפרוח ^{קכז} מעט ^{קכח} אסורים שאנו חוששין שמא אלו שהזימן פרחו והלכו להם ואלו הן אחרים שבאו ממקום אחר לכאן ^{קכט}.

אבל אם אין היונים שהזימן יכולים לפרוח אפילו מעט אלא יכולין לדרות ^{קכ} מעט מעט ^{קכז} אם לא היה אתמול ^{קכג} קנים אחרים של יונים תוך חמישים אמה ^{קכד} סביבות זה הקן שהזימן היונים שבו הרי אלו היונים שמצאן לפני הקן מותרים כיון שאינן יכולין אלא לדרות וכל המדרה אינו מדרה יותר מן חמישים אמה ^{קכד} ואם כן אלו היונים בודאי לא באו ממקום אחר אלא הן הן היונים שהזימן ^{קכה} ואפילו יש קנים אחרים של יונים סביבות זה הקן אלא שהן בקרן זוית בענין שאי אפשר לראותם במקום שלפני זה הקן שמצא בו היונים שזימן הרי אלו מותרים לפי שכל המדרה אינו מדרה אלא עד מקום שיכול לראות משם את קנו שיצא ממנו ^{קכז}.

אבל אם אתמול בשעה שזימן אותם היו קנים אחרים של יונים מוקצים תוך חמישים אמה

קכד משמעות רש"י שם, אור ירוע ח"ב סי' שלד. הנהגת אשירי סי' ס"א פ"ג. לכתוב שם. ח"ד סק"ז.
קכה תוספתא סי' ה"ג. אור דחובי ה"ל י"ג סי' שלד. ח"ד סי' י"ד. רשב"א (אולי שייך לסכ"ה, ששם חסר הציון לרשב"א).
קכו משנה שם י' ב. מור וש"ע סי' ה'.
קכז גמרא י"א, א. מור וש"ע שם. רראה גם לעיל סי' י"ג. סכ"א. ק"א סי' א (ד"ה ואין להקשות).
קכח ר"ן (ה, א) ד"ה מתני' זימן.
קכט גמרא שם.
קל גמרא שם. מור וש"ע שם.
קלא סור ולבש סי' ד.
קלב דר"י שם ד"ה ואם.
קלג נחמד שם. מ"א סק"ז.
קלד מר עוקבא בר חמא בגמרא שם.
קלה רש"י ד"ה הרי (כפירוש דברי המשנה שם).
קלו גמרא שם. מור וש"ע שם.

רבו ירוחם שם, משם תוס' רבנו פרץ. ב"י ד"ה וכתב ע"ה. ח"ד סי' ס"א. וכו' לעיל סי' פ"ד (לענין דגים).
קיד משמעות הרמ"א. וכו' לעיל שם.
קסו חשונה י' ב. מור וש"ע סי' ב.
קסז רש"י שם ד"ה זמן.
קסח גמרא שם. מ"א סק"ד.
קסח תוס' שם מ"ה איכא. ר"ן שם (ה, א) ד"ה מתני' זימן. מ"א שם.
קט ח"ד שם.
קכ סימן זה בשו"ע לא הגיע לדינו, וראה שו"ע שם סעוף ז' (כשאוכל שתיים בידיו). לעיל סי' תנו סי' ד.
סי' תנו סי' ב.
קכא משנה גמרא שם, כפירוש רש"י ד"ה כגון. שו"ע סי' ב.
קכב גמרא שם י"א, א (במפורזין). ויכולתן כ"ב וש"י.
קכג גמרא שם י' ב. לבוש סי' ב.

הלכות יום טוב תצו

כמ

סביבות זה הקן וכיום טוב בשעה שמוצא את היונים שזימן לפני הקן (ד) לא מצא מנין יונים של מוקצה שבקנים אחרים כמו שהיה מנינם אתמול יש לחוש שמא היונים שזימן הלכו להם ואלו שלפני הקן הן יונים מוקצים שהיו מדרין והולכין עד שהגיעו עד לפני זה הקן ולפיכך הם אסורים¹²⁷:

בג וכן הדין אם זימן לבנים בקן אחד ושחורים בקן שאלו ולמחר מצא שחורים במקום לבנים ולבנים במקום שחורים אם אין יכולים לפרות אלא לדרות ותוך חמשים אמה סביבות אלו הקונים אין שם קנים אחרים של יונים שיהיה אפשר לראותם מתוך הקנים שזימן הרי אלו היונים שזימן מותרים¹²⁸ ממעם שנתבאר:

כד אם זימן שלושה יונים בקן אחד ולמחר לא מצא באותו הקן רק שנים¹²⁹ אפילו יש סביבות זה הקן קנים של יונים אחרים¹³⁰ ויש לחוש שמא הראשונים הלכו להם ואלו השנים הן של קנים המוקצים אעפ"כ הן מותרים לפי שאנו תולין שהשלישי הלך לו והנשארים הן אותם שזימן¹³¹ ואפילו אם בשעה שזימן אותם (ה) קשר את שלשתן זה בזה¹³² ולמחר לא מצא רק שנים קשורים זה בזה או מותרין זה מזה¹³³ הרי אלו מותרין לפי שדרך הבעלי חיים להתפרק ולהנתק מקשירתם¹³⁴.

ואפילו לא זימן אלא שנים בקן אחד וקשרן זה בזה ולמחר מצא שלושה קשורין זה בזה

קונטרס אחרון

(ד) לא מצא מנין יונים כו'. כן פ"ג כתב הפרי הדש¹³⁵, וכן משמע מפירושו רש"י¹³⁶ שפירש אם לא היה אתמול כו'¹³⁷, משמע דבז"ט גם ברישא¹³⁸ מיידי דאין שם יונים אחרים, ולכן אסורים אלו שמא הן הן המוקצים שלא נמצאו בקניהם. ואם כן פ"ח האיך קאמר בסיפא ואם אין שם אלא הם¹³⁹. ומשמע פ"ג דיונים קאי ולא אקן מדקתני לשון רבים. ולכך פירש אם לא היה אתמול קכ"א. ודו"ק:

(ה) קשר את שלשתן כו'. כן פ"ג כתב רמ"א¹⁴⁰ ע"כ ולבוש קכ"ד ופרי הדש קכ"ה, וכן דעת הש"ך ביו"ד סימן ס"ג פ"ג שהרי כתב שם להתיר אם הניח עשר ומצא ט', אם כן מוכח דסבירא ליה כמאן דאמר פ"ג בכ"ס אחד מהלוקה¹⁴¹ כדעת הטור סי' תל"ט קכ"ט.

קלו פ"ח סי"ג. משמעות רש"י שם ד"ה ואם. וראה ק"א פק"ד.
קלח פ"ח שם ד"ה ונ"ש ואם.
קלט חושה י, ב מור ועור סי"ג.
קמ דבאר מורי רישא, כמבאר בגמרא שם יא, א.
קמא גמרא י, ב. לבוש סי"ג.

קמב רב איש כנפרא שם. ר"ן (ה, א) ד"ה זימן. וד"א סי"ג. פ"ח סי"ג (אף להפוסקים שבשני כ"סין מחלוקת), ולעיל סי' תל"ט סי"ג (דק"י"ל שבכ"ס מחלוקת). ובלעיל סי' תל"ט סי"ג, שבכ"ס חמץ נאמר רק בקשורים, וכאן מותר. וראה ק"א סי' ה.
קמג פ"ג סוף סק"ט. פ"ח שם.
קמד רב איש שם.

ציונים לקונטרס אחרון

ק"ג לכללות ק"א זה — ראה נימוקי יו"ט.
קיד סיפ"י י"ד (שדוקא בזה שהיום לא מצא מנין יונים, הוי ויעתא ואסורים).
קטו יא, א ד"ה ואם.
קטז אלא זה (אוי מותרין).
קיו של המשנה י, ב (שאסורים, היינו שהיו אתמול וכו"ט אינם).
קיז בא לבאר הוכחה רש"י לפרש כן במשנה, שאם תאמר שברישא מיידי כשישנם גם היום, אם כן כו'.
קיט מותרים, הרי אדרבא כשאין שם היום גרע טפי, קכ ואן לפרש קדאי על הקן, שברישא מיידי שישנו היום ואתמול (ואסורים) ובסיפא מיידי דליכא

היום ואתמול (ומותרים), דמשמע כו'.
קבא מותרים, משא"כ כשהיו אתמול והיום אינם אסורים.
קכב לכללות ק"א זה — ראה נימוקי יו"ט.
קכג סיפ"י יג.
קכד סיפ"י יג.
קכה סיפ"י יג.
קכו סק"ח (בכשר שנתעלם מהעין).
קכז ביצה י, ב (בכספי מעשר שני, שהניח מאתיים ומצא מנה).
קכח וכו"ט שם זה גז מותר.
קכט שדוקא בקשורים חייב לבדוק כל הבית, וכדלעיל שם סי"ג.

הלכות יום טוב תצו

הרי כולם מותרים שבודאי אדם קשרן זה בזה וזמן הסתם לא קשרן ביום"א אלא בערב יו"ט ואם בן הרי כל השלשה מוכנין מערב יו"ט ע"י קשירה זו"מ אבל אם למחר מצא שלשה מפורדין זה בזה הרי כולן אסורין שהרי יש כאן אחד שלא זימן אותו מערב יו"ט וכיון שאינו מכירו כולם אסורים^מ ואם מצא שנים קשורין זה בזה והשלישי אינו קשור^מ השנים הקשורין מותרים שאנו אומרים שהן הן אותן שזימן והשלישי שלא זימנו מערב יו"ט אסור:

בך, כל דבר שהוא מוקצה אינו אסור אלא אם בן בעליו^מ הקצו אותו והסירו דעתם ממנו אבל אם בעליו לא הסירו דעתם ממנו אינו נקרא מוקצה כלל ולכן נכרי שהביא

קונטרס אחרון

ואין לומר כסברת הט"ז^ק דמספקא ליה^{קא} ובברייתא חמץ מקילינן^{קב} כמו שכתב הט"ז, דהא שם^{קכ} יש ספיקא דאורייתא שמא נתחלף בבשר נבילה. ועל כרחק צריך לומר כן, שהרי בברייתא חמץ משום דהיא דרבנן מיקל הטור ס"י תל"ט אם הניח במקום זה ומצא במקום אחר באותו הבית, ובירוש' ס"י ס"ג^{קכז} קיימא לן דאם מצא הבשר שלא במקום שהניח אסור, ומשמע שם מלשון כל הפוסקים אפילו באותו בית, ועל כרחק צריך לומר משום דהוא ספיקא דאורייתא, וכן כתב החק יעקב סוף ס"י תל"ט^{קכז}. ובלאו הכי לא מסתבר כלל להחמיר במוקצה דרבנן בספיקא דפלוגתא^{קכז} אלא בספק מעשה^{קכז}, דהא פסקו הרא"ש וסיעתו בפרק ג' דביצה^{קכז} דאין מוקצה להצני שבת משום דהוה פלוגתא דאמוראי^{קכז} ובמוקצה דרבנן הלך אחר המיקל, וכן כתב בסוף פרק ה' גבי מדבריות^{קכז} עיין שם ס"ב. ובפרט בנידון דידן דאף האוסר אינו אסור אלא מהמת ספק^{קכז}, פשיטא דסמכינן על המיקל בספק דברי סופרים.

ומה שכתב הט"ז דכן משמע מרמב"ם^{קכז} וטור שלא כתבו אפילו מקושרים, לא משמע מידי, דהא במגנהתין נמי סתמא קתני כלשון הרמב"ם וטור, ואפילו הכי מקשה לימא מתניתין רבי היא^{קכז}, ועל כרחק צריך לומר משום דסתמא משמע כל כך אפילו מקושרים עד שיש להקשות לימא רבי היא, ואם כן לא הוצרכו הרמב"ם וטור גם כן לפרש יותר. ולא אמרינן דרך הפוסקים לפרש אלא במקום שיש להסתפק, אבל כאן אילו היה מקום להסתפק לא היה הגמרא מקשה מידי. ועוד כיון שהר"ן^{קכז} התייר בהריא במקושרים ולא מצינו לאחד מן הראשונים שיהלוק עליו בהריא, אם כן פשיטא דנקטנן כוותיה. וכן מסתימת המג"א שלא חלק על רמ"א^{קכז} משמע דסבירא ליה כוותיה. וכן כתבו החק יעקב^{קכז} ופרי הדש^{קכז} ס"י תל"ט:

קמה ראה ט"ז שם (שכתב סבירא זי, אף שפלגיל אסר בהר).
קמו ט"ז שם. וברלעיל ס"ב.

ציונים לקונטרס אחרון

- קל ס"ק ט.
- קלא להטור, כמאן הלכתא.
- קלב אבל בספק מוקצה מחמירים.
- קלג בבשר שנתעלם מהצנין, שהתיר הש"ך.
- קלד סעיף ב.
- קלה וברלעיל שם סוס"ט.
- קלו ראה כללי הפוסקים וההוראה כלל ח"ק.
- קלז ברלעיל ס"ח, ושי"ט.
- קלח ס"ז. וברלעיל ס"י ש"ז.
- קלט ביצה כו, ב.
- קמ ס"י יד.
- קמא שיש בגמרא (מ, ב) תרי לישנא אם דינו כסתם מוקצה (דקיי"ל לעיל ס"י תצה ס"ג) שמתור בו"ט) או כגוררתו וציומקום (דקיי"ל לעיל ס"י שי ס"ב שאסור אף בשבת), וכנה הרא"ש שם בשם בה"ג
- (הל' יו"ט לו, ה) דאולינן לקולא (כיון שמוקצה מדרבנן).
- קמב ראה טור ס"י תצה (שגם הרא"ש מסכים לדברי בה"ג). כ"י שם ד"ה ומ"ש רבנו לודא (מהי ההוכחה מהרא"ש שם). לקמן שם ס"ה (דקיי"ל להחמיר בזה).
- קמג שמא אחריני ניהו.
- קמד פ"ב ה"ו.
- קמה בגמרא י, ב (ואם פשוטא לשון המשנה מיירי כשאין קשורים, שרומה לבי' כסיס, שאפשר בזה מודים החכמים לרבי, אי"כ מהי הקושיה).
- קמו (ה, א) ד"ה מתני' זימן.
- קמוז סעיף ג. והוא כללי הפוסקים וההוראה כלל שיא.
- קמח ס"ק י. (דקיי"ל כרמ"א כאן).
- קמט סעיף ג.

דרון לישראל בני יונה קמנים שאינם צריכים צידה משוככות שיש לו בתוך התחום מותרים⁸⁰⁸ לפי שאין הנכרי מקצה מדעתו כלום⁸⁰⁹ כמ"ש בס"י ש"י⁸¹⁰ אבל אם הם גדולים כל כך עד שצריכים צידה אסורים אע"פ שלא צדן בשביל ישראל⁸¹¹ כיון שצדק לבקש תחבולות כדי להפסד אין מועיל כלום מה שאין הנכרי מקצה דעתו מהן⁸¹² לפי שאין זה הדבר תלוי בדעתו שמא לא יוכל להפסד⁸¹³:

בז הבודק בהמה ביום טוב יבדקנה במקום שיהא באפשר להניחה שם אם תהיה טריפה לפי שאסור למלטלה כשתמצא טריפה במקום זה למקום אחר⁸¹⁴ וכן חכם המורה הוראה⁸¹⁵ דבר שיהא אסור למלטלו אם יאסר לא יורה עד שנייהוהו מקודם במקום המיוחד לו כי אחר שיאסור יהא אסור למלטלו⁸¹⁶:

בז השוחט בהמה ביו"ט מותר להפשיטה קודם הבדיקה ואין הוששין שמא תמצא טריפה⁸¹⁷ לפי שמעמידן אותה בחוקת היתר⁸¹⁸ שרוב בהמות הן כשרות⁸¹⁹.

ומוב לו שיפשיטנה קודם בדיקה שאם יברוק ותמצא טריפה לא יהא רשאי להפשיטה⁸²⁰ שהרי הוא עושה מלאכה גמורה⁸²¹ שלא לצורך אכילה:

בז אם נמצאת טריפה אסור למלטלה⁸²² אפילו מחמה לצל⁸²³ (י) לדברי האוסרים נולד

קונטרס אחרון

(י) לדברי האוסרים נולד כו', הנה⁸²⁴ דעת הרמב"ם⁸²⁵ וסמ"ג⁸²⁶ ורש"ל⁸²⁷ דכל דבר שלא נשתנה גופו ביום טוב אף על פי שאינו מוכן עכשיו למה שהיה מוכן מערב יום טוב אין זה נולד אלא מוקצה, עיין שם גבי בהמה שמתה. אבל המגן אברהם כתב בס"י תצ"ט ס"ק ט' דבהמה שמתה הוי נולד⁸²⁸. וכן משמע בגמרא ובתוס' שבת דף כ"ט⁸²⁹ דקליפין הוי נולד אף גב דמעיקרא מגיל והשתא מוגיל עיין שם בד"ה והא כו', דאם לא כן טעמא רבה איכא לחלק ביניהו דזה מוקצה וזה נולד⁸³⁰. וכן משמע בהדיא בתוספות שם דף קמ"ג בד"ה שמואל⁸³¹, וכן כתב במהרש"א שם. וכן משמע בהדיא ברש"י בהולין דף י"ד ע"ב ד"ה שפיר דמי דלאו נולד כו'⁸³² משמע דסלקא דעתך דהוי נולד, וכן הוא במסקנא היכא דלא הוה אוכלא דאפרת כגון שמתה או שנמצאת טריפה.

קנה שבת דף קנ"ג, מוע"ב. ודעו מטעם נולד, כדלקמן סכ"ח.
קנו ראה רש"י שם ד"ה כו'.
קנו ראה לקמן סי' תצ"ח ק"א סק"ב ד"ה הנה רמ"ו.
קנה רבנו ירוחם נתיב ד ח"ב (לא, ב). הובא בב"י ד"ה השופט.
קנט כלבו סי' נה. הובא בב"י שם.
קס ראה הולין יא, ב. רש"י בצה כה, א ד"ה לאפקי.
קסא רבנו ירוחם שם. טור ושו"ע סמ"ו.
קסב ב"ח ד"ה השוחט. מ"א סק"ח.
קסג רבנו ירוחם שם. טור ושו"ע ס"ז.
קסד מ"א סק"ט.

קמט שו"ת רשב"א ח"ד סי' מז. שו"ע סמ"ו.
קנ וירושלמי פ"ג ח"ב רמב"ן שבת קנב, א ד"ה מתני'. רשב"א שם. ר"ן שבת (מז, ב) ד"ה עשה, וביצה (כב, א) ד"ה ולענין מ"א שם, ובאן ס"ק יז. וראה גם לקמן סי' תצ"ח ס"ו. סי' תקף ס"ד.
קנא סעיף ג.
קנב שו"ת הרא"ש כלל כג סי' ה. הובא ב"י סי' תקד ד"ה כתב.
קנג כדלעיל סי' ג ש"נ.
קנד כדלעיל סי' שי סוף ס"ג. ק"א כאן סק"א (ד"ה ואין להקשות).

ציונים לקונטרס אחרון

קנ לכללות ק"א א — ראה נמוקי יו"ט.
קנא סי' תט"ז: בהמה שמתה ביו"ט כו' הואיל ולא היתה דעתו עליה ה"ו מוקצה.
קנב ראה ל"ת ע"ה (כה, ד) דקליפין הוי נולד ואסור ביו"ט (ולא הזכיר בהמה שמתה). ובשי"ש פ"ג סי' ז' כתב שלדעת הסמ"ג שמוקצה מותר גם בהמה שמתה מותרת.
קנג בישיב שם, ובחכמת שלמה שבת קמג, א ד"ה תס',

הלכות יום טוב תצורתה

ביו"ט שהרי אהמול היתה עומדת ומוכנת לאכילת אדם ועכשיו שנמטרפה עומדת לכלבים והרי זה נולד ^{קסב} וכבר נתבאר בסי' תצ"ה ^{קסו} שיש להחמיר ולאסור נולד ביו"ט:

כט כמה דברים אמורים כדורות הראשונים שלא היו מרפות מצויין אבל בזמן הזה שאנו מחמירין הרבה חומרות במרפות ולפיכך המרפות מצויין מאד ואם נאסור למלמל המריפה מחמה לצל כדי שלא הסרה ימנע ולא ישחוט כלל ונמצא ממעט בשמחת יו"ט לפיכך התירו לו למלמלה מחמה לצל ^{קסז}:

ל וכן ממעט זה התירו לו למכרה לנכרי ^{קסח} על דרך שיתבאר ^{קסו} במכירה לישראל הדינו שלא יטול דמים ולא ישקול ולא יזכור לו סכום דמים ואם אינו מאמינו יקח ממנו משכונו ^{קט}:

לא וכן ממעט זה התירו למכור לנכרי חלק האחרים אפילו מבהמה כשרה במקום שאין נמקך מצוי ^{קעא} ואם אפשר להצניע עד לאחר יו"ט בענין שלא יסריח אסור למכור לנכרי מרפה או אחרים ^{קעב} ואם שחמה ערב יו"ט והיה לו שהות למכור לנכרי קודם יו"ט אסור למכור ביו"ט אפילו אי אפשר לשמור שלא יסריח ^{קעג} שלא התירו למכור אלא כדי שלא ימנע מלשחוט אם נאסור לו למכור אבל כשנשחטה בערב יו"ט והיה לו שהות למכור קודם יו"ט אף אם נאסור לו למכור ביו"ט לא ימנע מלשחוט בשביל זה שהרי אפשר לו למכור קודם יו"ט ^{קעד}:

לב דבר שאין המרפות מצוי בו כגון אווזין ותרנגולים אסור למלמלו מחמה לצל אם נמקך ^{קעה} ואפילו יסריח בוודאי וכן אסור למכור לנכרי ^{קעו} כיון שאין המרפות מצוי בו לא ימנע מלשחוט בשביל כך:

תצתח דין שהיטה ביו"ט וכו' ל"ה סעיפים:

א אין מראין סכין לחכם ביו"ט לראות אם היא ראויה לשחוט בה"א כמו שהיה המנהג

קונטרס אחרון

וכן החלבים [ו]העור ^{קס} וכמו שכתב המג"א בסי' תצ"ט ס"ק טו. וכן משמע בהדיא בגמרא דהולין שם ^{קס}, דאם לא כן לימא שאני התם דהוי נולד משום דנשתנה גופו, אלא על כרחך דהכל הולך אחר ההכנה, ואם נשתנית הכנתו ביו"ט הרי זה נולד. וכן משמע בהדיא ברשב"א שם בשם הרי"ר יונה ^{קסא} עיין שם. וכן משמע בהדיא במג"א סי' תמ"ו ס"ק ג' ^{קסב}:

קסב ראה נמרא שבת כמ. א. תוס' שם ד"ה אבלו, ת"א סי' תנש סק"ט, ט"ו. ק"א סק"ו. וראה גם לקמן סי' תקח ס"א.	קעא לבושו ס"ה תק ס"א. ת"א סק"ט.
קסו סוף ס"ה.	קעב ת"א שם.
קסז הו"ל ביש"ש פ"ג סי' י. ת"א סק"ט. וראה גם לקמן סי' תנש ס"ג.	קעג מ"א שם. וראה גם לקמן סי' תנש ס"ה.
קסח סי' תנש ס"ג.	קעד ראה גם לקמן סי' תנש ס"ה. סי' תקח ס"א.
קסח טור ושו"ע סי"ג. הו"ל שם. ת"א שם.	קעה הו"ל שם. ת"א שם.
קסט סי' תק. קע מור ושו"ע שם.	קעו מ"א שם.

סימן תצח

א נמרא בה, ב. מור ושו"ע ס"א.

ציונים לקונטרס אחרון

קנט כדלקמן סי' תנש ס"ח וס"י.
 קס שמרמזין דין נשתנה בשבת לדין כלים שנשברו.
 וראה חרשי שאלו בן הלוי סי' מג"ד. אסוקי שמעתהא ביצה יא, ב.
 קסא שמבאר טעם הקס"ד שעי"י השחיטה הוי נולד.